

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@lvm.fi

ASIA: LAUSUNTO TELEVISION VERKKOTOIMILUPAHAKEMUKSISTA (LVM2138/07/2014)

Liikenne- ja viestintäministeriö julisti 16.3.2015 haettavaksi yhdeksän antennitelevision verkkotoimilupaa. Toimiluvat on tarkoitettu myöntää kymmeneksi vuodeksi vuodesta 2017 alkaen. Ohjelmistoyritykseltä on pyydetty lausuntoa hakemukista verkkolupapäätöksen valmistelun tueksi.

Sanoma Media Finland Oy ("Sanoma") kiittää mahdollisuudesta ja esittää näkemyksensä seuraavaa:

Yleiset tavoitteet

Sanoma pitää tärkeänä, että tulevan toimilupakauteen tähtäävät verkkoluparatkaisut tukevat seuraavia tavoitteita:

- 1. edistää monipuolisten ja laadukkaiden kotimaisten sisältöjen tarjontaa televisiossa**
- 2. verkkopalveluiden kilpailun edistämistä**
- 3. hinnaltaan edullisten ja ehdoiltaan kohtuullisten verkkopalveluiden tarjontaa**
- 4. joustavaa siirtymistä uusiin teknologioihin**

Taustaa

Jakeluverkkopalvelu ei ole itseisarvo. Sen tehtävä on saattaa lähettäjäyritysten ohjelmistoja yleisöjen saataville. Jakeluverkkopalvelumarkkina on analogisen televisiotoiminnan aikana sekä nykyisen DVB-T1 –toiminnan aikana ollut yhden superdominantin toimijan kontrolloimaa. Lähettäjäyrityksillä ei ole ollut mahdollisuutta valita jakeluverkkopalvelua tarjoavaa toimijaa eikä esittää näkemyksiään verkkolupien myöntämiseen tai niiden ehtoihin.

Lähettäjäyritykset ovat lisäksi korostaneet kilpailun puuttumisen seurauksena kohtuuttomina pitämiään sopimusehtoja sekä huomattavan korkeita jakelukustannuksia verrattuna muihin vastaaviin markkinoihin. Myös viranomaiset ovat havainneet saman epäkohdan ja Viestintävirasto on antanut HMMV-päätöksiä tilanteen korjaamiseksi. Vaikka toimenpiteet ovat olleet oikean suuntaisia, ovat lähettäjäyritykset edelleen pitäneet niitä riittämättöminä oikaisemaan kilpailun täydellisen puuttumisen aiheuttamia ongelmia.

Verkkotoimilupien tavoite

Verkkolupien tavoitteena on taata laadukas ja monipuolinen sisältötarjonta. Pidämme tätä tavoitetta hyvin tärkeänä ja kannatettavana sekä sitä, että hakuilmoituksessa yksilöidään tavoitteiksi hinnaltaan edullisten ja ehdoiltaan kohtuullisten verkkopalveluiden synnyttämisen tulevalle toimilupakaudelle. Tämän tavoitteen tulisi osaltaan ohjata verkkolupapäätöksiä.

Tavoitteeksi on lisäksi asetettu teräväpiirtolähetysten edistämisen maanpäällisessä digitaalisessa televisioverkossa. Siirtyminen tähän uudempaan lähetystekniikkaan tehdään lähettäjäyritysten omien arvioiden ja päätösten pohjalta. Siirtymisen on tapahduttava oikea-aikaisesti ajankohtana, jolloin kuluttajilla on riittävät valmiudet vastaanottaa uudemman teknologian mukaisia lähetyksiä.

Taajuuksia tehokkaammin hyödyntävä DVB-T2 –teknologia mahdollistaa teräväpiirtolähetykset (HD) kaikkien kanavien ja ohjelmien osalta. Tätä yhteyttä ei tule kuitenkaan korostaa liikaa, sillä DVB-T2 – soveltuu kustannustehokkaasti myös SD-sisältöjen välittämiseen.

Verkkotoimilupaan ja verkon rakentamiseen liittyvät ehdot

Väestöpeittovelvoite koko maan kattamiseksi voi olla asetettu velvoitteeksi yleisen edun kanavien verkkoluvissa tai Yleisradion osalta laissa.

Viestintäviraston määräyksessä M70 todetaan, että valtakunnallisella televisioverkolla verkkoa tarkoitetaan verkkoa, jonka toimiluvassa määritellyllä peittoalueella vakituisten asukkaiden määrä on vähintään 80 % Suomen väestöstä Ahvenanmaan asukasluku pois lukien.

Verkkoyhtiön olisi mahdollista toteuttaa koko maan kattava jakelu vaihtoehtoisin keinoin. Sanoma on Viestintävirastolle osoittamassaan lausunnossa ilmoittanut kannattavansa valtakunnallisuuden määritelmäksi 80 % väestöpeittoa.

Myönnettäviin verkkolupiin on kaavailtu mahdollisuutta toteuttaa koko maan kattava jakelu erilaisia jakeluteknologioita yhdistämällä. Ratkaisu ei voi veloittaa ostamaan jakelua kokonaan tai osittain verkkopalveluyhtiöltä epäedullisin ehdoin. Lähettäjäyrityksellä on oltava vapaus toteuttaa jakelunsa itse valitsemallaan tavalla kokonaan tai osittain verkkopalveluyhtiön verkkoa käyttäen tai eri verkkopalveluyhtiöiden jakeluratkaisuja yhdistämällä.

Verkkopalveluita tarjoavien yhtiöiden tulee tarjota tosiasiallisia toiminnan kustannuksia vastaavalla hinnalla televisiosisältöjen jakelupalvelua riippumatta siitä, ovatko lähetykset SD- vai HD-tasoisia. Hinnoittelun on oltava läpinäkyvää ja sen tulee perustua keskenään vertailukelpoisin euroa/MBit/s -hintoihin riippumatta siitä, kohdistuuko lähettäjäyrityksen tarve SD- vai HD-laatuisten kanavan jakeluun.

Verkkolupiin kirjattavilla teknisillä väestöpeitoilla ei myöskään tule velvoittaa lähettäjäyrityksiä ostamaan jakelua koko peittoalueelta.

Verkkolupiin tulisi kirjata vaatimus verkkoluvanhaltijoiden yhteistyössä toteutettavasta ohjelmatietojen välittämisestä kanavanippujen välillä (ns. Cross Carriage).

Verkkoluparatkaisu

2017-2020:

Aikajaksolla 2017 – 2020 tulee T1-jakelukapasiteetista vallitsemaan niukkuutta eikä kapasiteetin ylitarjonnan kautta synny kilpailua verkkolupien haltijoiden kesken. Kilpailu käydään siis käytännössä kertaluoteisesti verkkolupia myönnettäessä.

T2-jakelukapasiteetista tulee alkuun olemaan jonkin verran ylitarjontaa ja hakemusten perustella vähintään kaksi valtakunnallista (vähintään 80 % väestöpeitto) keskenään kilpailevaa verkkotoimijaa.

Vapaasti vastaanotettavat kanavat tulevat sijoittumaan UHF-alueen kanavanippuihin A, B ja C. Verkkolupayhtiön asiakkaat ovat tässä tapauksessa lähettäjäyritykset suoraan. Vapaasti vastaanotettavien televisiokanavien kannalta edullisimmat jakelukustannukset mahdollistavat lisäpanostamisen kotimaisiin ohjelmasisältöihin ja kotimaisten ohjelmatekijöiden työllistämiseen. **Etusija on annettava sille hakijalle, joka tehokkaan toimintansa ansiosta tarjoaa jakelukapasiteettia kanavanippuihin A, B ja C edullisimmin (€/Mbit/s).**

UHF-alueen muut kanavaniput sekä VHF-alueen kanavaniput tulevat pääasiallisesti käyttämään maksullisten kanavien välittämiseen. Verkkolupayhtiöiden asiakkaat ovat pääosin maksu-tv-palveluita kuluttajille myyvät palveluyhtiöt. Vähintään kahden toisistaan riippumattoman verkkoluvan haltijan välinen kilpailu turvaa parhaalla tavalla kohtuuhintaisten jakelupalveluiden saatavuuden.

2020 -:

Vuoden 2020 jälkeisellä jaksolla T2-jakelukapasiteetin tarjonta kasvaa jonkin verran kun T1-lähetykset osin päättyvät erikseen tehtävän väliarvioinnin perusteella. Tällöin voidaan katsoa, että markkina kehitty kilpailun seurauksena.

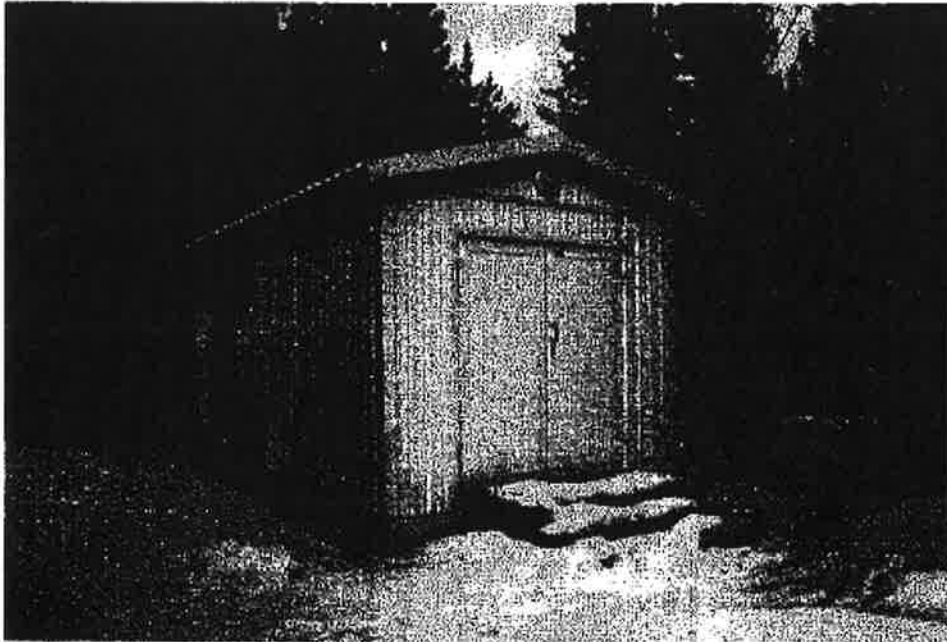
Näkemyksemme mukaan vapaa kilpailu ja kapasiteetin huomattava ylitarjonta ei tule koskaan kokonaan poistamaan niukan taajuusvarannon turvin toteutettujen maanpäällisen lähetyverkkojen kilpailuongelmia kokonaan. **Toimivan markkinan turvaamiseksi tarvitaan kilpailupyrkimysten lisäksi tehokasta ja nopeaa hintavalvontaa**

Alla oleva kappale sekä kuva sisältävät liikesalaisuuksia, eikä niistä saa luovuttaa tietoa ulkopuolisille.

Muita havaintoja verkkolupahakemukista

DNA:n joustava ja kustannustehokas tapa toteuttaa lähetysasemat haastaa vanhat raskaan ja kalliin tavan rakentaa kiinteitä lähetysasemia.

”Verkon rakentamisessa käytetyt uudet laitetilat ovat suomalaisen alihankkijan toimittamia ja niitä voidaan kuljettaa kokonaisina kuorma-auton lavalla. Asemapaikalle saavuttaessa laitetilat nostetaan kuorma-auton omalla nosturilla paikalla olevien betoniperustusten päälle..”

Kuva: DNA:n verkkolupahakemuksen julkinen versio, Hausjärven asema

Digitan julkisen hinnaston mukainen kanavakohtainen T2/SD –hinnoittelu tarkoittaisi SD megabittihinnan lähes kolminkertaistumista (€/Mbit/s) nykyiseen DVB_T1 lähetyskapasiteettiin verrattuna. Emme näe tälle hinnankorotukselle mitään asiallisia perusteita.

T2-kanavien määrä	2014	2015	2016	2017
1-3	19,5	39	58,5	88,9

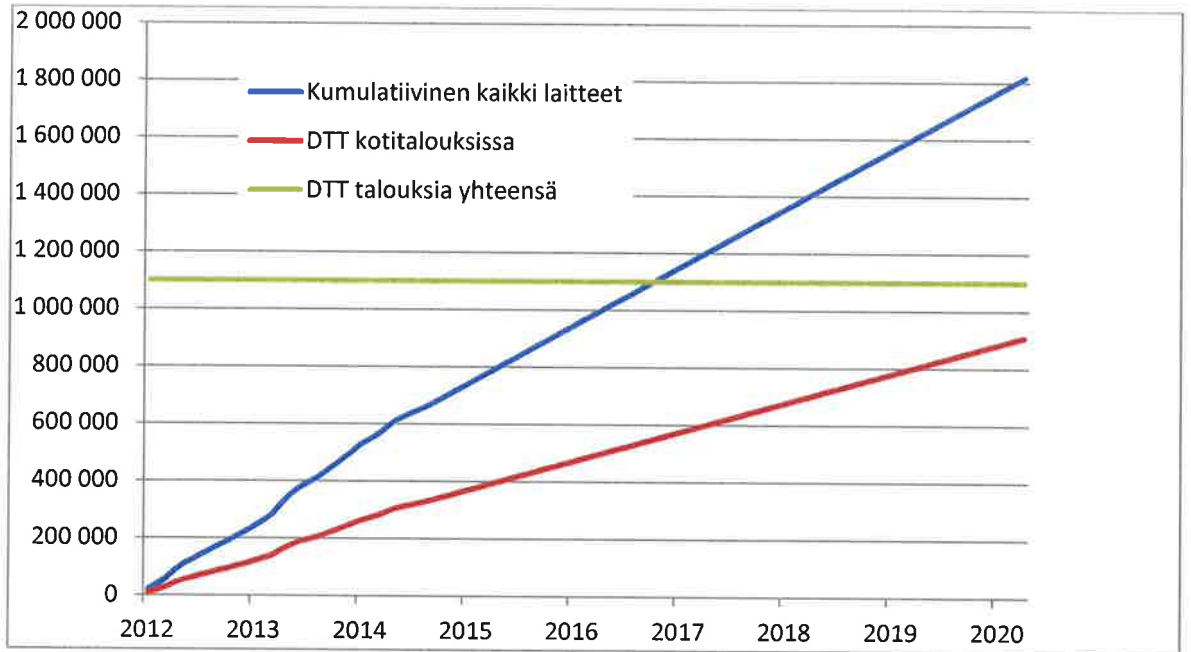
Kuva: Digitan kanavanippu D:n hinnasto 1.1.2015 alkaen

Kanavanippuun (D) on mahdollista sijoittaa 24 kpl SD-tasoista kanavaa. Koko kanavanipun kapasiteetin myynti SD-kanaville tarkoittaisi vuodessa 25,6 miljoonaa euroa. Vastaavan väestöpeiton omaavan DVB-T1 kanavanipun koko kapasiteetin myynti 5 % laajemmalla väestöpeitolla on vastaavalla tavalla laskettuna 9,3 miljoonaa euroa.

Hinta, kanavanippu C	Aikajakso	Hinta/€/kk
1 Mbit/s (1000 kbit/s)	All time	37 069

Kuva: Digitan kanavanippu C:n hinnasto 1.1.2015 alkaen

Arvion mukaan vuonna 2020 kaikilla terrestriaalitalouksilla ei vielä olisi valmiuksia uudemman lähetystekniikan lähetyksien vastaanottamiseen. Katsojien siirtyminen yhdestä teknologiasta toiseen ei tuo kaupallisille TV-yhtiöille uusia tulovirtoja ja kertautuvat jakelukustannukset edellyttäisivät ohjelmatoiminnan supistamista. Sisältöpanostuksien sekä kotimaisen AV-työllisyyden turvaamiseksi, onkin yhtenä ratkaisuna esitetty siirtymistä teräväpiirtolähetyksiin syksyllä 2020 ilman ylimenoaikaa.

Kuva: GfK:n raporttien perusteella tehty ennuste 6/2015

Kanavanipun lähetystekniikan muuttamiselle pitää kaikissa tapauksissa olla ohjelmistolupayhtiön suostumus.

Helsingissä 4.8.2015

Sanoma Media Finland Oy

Marcus Wiklund
Johtaja, yhteiskuntasuhteet